

Rådmannens forslag
Årsbudsjett
2020
Økonomiplan
2021 - 2023

Forsidebilder: Ingvild Johansen

Ibestad kommune

1. Innledning

Arbeidet med å fremlegge et budsjett i balanse, er en årlig øvelse. Ibestad kommune har hatt en jevn realnedgang i skatt- og rammeoverføring, fra staten, over mange år. Vi har greid å balansere driften ved å effektivisere, omorganisere og å foreta reelle kutt. Men det går alltid en grense for hvor mye som er mulig å kutte, før innbyggerne ikke får tilfredsstillende tjenester.

I 2018 ble havbruksfondet og grønne konsesjoner innført på nasjonalt nivå. Dette førte til at Ibestad kommune fikk utbetalt betydelige midler, som igjen ble benyttet til å saldere budsjettet i 2019 og økonomiplanen. Budsjett 2019 ble blåst opp ved hjelp av midler fra havbruksfondet, konsekvensene av dette drar vi med oss videre til årets budsjett.

I 2020 vil Ibestad kommune få en realnedgang i skatt og rammeoverføring, fra staten, på -2,4 %, et nedtrekk vi ikke er i stand til å gjennomføre, uten å øke bruken av tilførte frie midler fra havbruksfondet.

Ibestad kommune har i flere år hatt en betydelig merinntekt fra bosetning av flykninger, voksenopplæring og asylmottak. Midler vi har brukt for å holde oppe tjenesteytingen i skole og i HSO. Tjenesten bygges nå ned.

Regjeringen har bestemt at det skal innføres en reduksjon i takstgrunnlaget for utregning av eiendomsskatt på 30 %. For Ibestad kommune betyr det reduserte inntekter i størrelsesorden kr. 500.000,-

I tillegg til realnedgangen i inntekter, øker kommunens lånegjeld betydelig. I 2014 var den på 80 millioner, i 2019 er den på 230 millioner og i 2020 vil den være 335 millioner kroner, eller kr. 246.000,- per innbygger. Ibestad kommune er dermed på landstoppen med hensyn til gjeld per innbygger. Kombinasjonen av disse faktorene, koblet sammen med det faktum at kommunen blir pålagt flere og flere oppgaver, gjør budsjettarbeidet svært utfordrende.

Rådmannen må også ta hensyn til de politiske vedtakene som medfører utgifter i 2020 samt statlige styringsvedtak, når budsjettet skal lages.

For å få balanse i budsjettet har rådmannen brukt kr. 8,9 millioner av disposisjonsfondet og budsjetterer med tilførsel av 15 millioner fra havbruksfondet.

Med de rammene som er disponibel har rådmannen ikke kunnet foreslå ytterligere økte bevilgninger til noen av Regjeringens satsingsområder i budsjettforslaget. Rådmannen mener kommunens eksisterende satsning innenfor tidlig innsats, rus og psykiatri er godt innenfor regjeringens målsetning.

Generelt vil de reduserte rammene medføre økning av priser og gebyrer.

Rådmannen mener fremlagte forslag tar høyde for den demografiske endringen i kommunen og justerer tjenestenivået til et forsvarlig nivå.

Økonomiplanen viser at vi er svært avhengig av midler fra havbruksfondet, for å unngå betydelige kutt i økonomiplanperioden 2021-2023. Rådmannens beregninger viser at utgiftsposten renter/avdrag vil øke fra kr. 8 millioner i 2020 til kr. 13 millioner i 2022, for så falle av. I tillegg vil merinntektene fra bosetning av flykninger, falle bort.

Som en konsekvens av gjennomført omorganisering samt delegering av ansvar, har rådmannen i løpet av perioden 2014 og 2019 gjennomført et svært intensivt program med det formål å endre eksisterende organisasjons-kultur og å bedre arbeidsmiljøet. Sykefravær kan være en indikasjon på kultur og arbeidsmiljø. I denne statistikk bruker rådmannen det totale sykefravær som inkluderer både legemeldt og egenmeldt.

	Stab	PNU	Oppvekst	HSO	Hele kommunen
Sykefravær 2014	7,6 %	13,9 %	9,7 %	14,6 %	11,9 %
Sykefravær 2015	5,2 %	6,3 %	7,1 %	10,0 %	8,1 %
Sykefravær 2016	7,3 %	9,2 %	8,5 %	9,8 %	9,1 %
Sykefravær 2017	2,2 %	16,0 %	7,8 %	7,1 %	7,8 %
Sykefravær 2018	1,0 %	12,3 %	6,4 %	9,0 %	7,5 %

Rådmannen er svært fornøyd med sykefraværsutviklingen. Og selv om vi har et resultatmål, for hele kommunen, å redusere sykefraværet med 1 % per år, så vet vi alle at vi ikke kan oppnå 0 % sykefravær. Vi er nå på et nivå som vi absolutt kan være stolte av.

Da vi er en liten kommune, med en liten arbeidsstyrke innen enkelte seksjoner, blir enkelte seksjoner for små til å kunne få en fornuftig måling av sykefravær. Men rådmannen ønsker å presisere at det er et felles ansvar å få ned sykefraværet.

De kommende årene vil bli svært krevende økonomisk og vi må i løpet av 2020 legge en strategi for hvordan vi skal greie å redusere det totale kostnadsnivået.

Hamnvik, 21.10.2019

Roe Jensen
rådmann

2 Forutsetninger på nasjonalt nivå

Statsbudsjett 2020

Regjeringa legger opp til en realvekst i kommunesektoren sine samlede inntekter i 2020 på 1,3 mrd. kroner som tilsvarer en realvekst på 0,3 % for landet. Det er 1,3 mrd. mindre enn for 2018. De frie inntektene skal blant annet dekke:

- ✓ Befolkningsendringer
- ✓ Pris og lønnsøkning
- ✓ Endring i pensjonskostnader
- ✓ Renteendringer

Regjeringa foreslår følgende;

- ✓ Psykologer i kommunene - fra 1. januar 2020 er det lovfestet at alle kommuner skal ha psykologkompetanse. Tilskuddet innlemmes i rammetilskuddet.
- ✓ Dagaktivitetstilbud for demente – fra 1.1.2020 får kommunene plikt til å tilby dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. Tilskudd innlemmes i rammetilskuddet.
- ✓ Utskrivningsklare rus og psykisk helse - Tilskudd til samordning av lokale tjenester innlemmes i rammetilskuddet.
- ✓ Opptappingsplan for rusfeltet og psykiatri.
- ✓ Legetjenesten - alle leger i kommunehelsetjenesten skal være spesialister i allmenntidmedisin.
- ✓ Lærernormen – endres fra en øremerket tilskuddsordning, til rammefinansiering.
- ✓ Leirskoleopplæring- tilskudd innlemmes i rammetilskuddet.
- ✓ SFO - Inntektsgradert foreldrebetaling for 1. og 2. trinn på SFO.
- ✓ Barnehage - regjeringa foreslår å utvide dagens ordning med gratis kjernetid for 3-4- og 5-åringer til også å omfatte 2-åringer
- ✓ Toppfinansiering av ressurskrevende brukere - innslagspunktet prisjusteres, og økes med 50 000 kroner.
- ✓ Boligsosialt tilskudd – Husbankens tilskuddsordning til etablering og tilpasning av bolig blir fra 2020 avviklet og overført til kommunenes ramme.
- ✓ Startlån – alle søknader og saksbehandling skal gjøres elektronisk.
- ✓ Eiendomsskatt – maksimalsatsen settes til 5 promille. Det skal innføres en generell reduksjon av takstgrunnlaget på 30 %.
- ✓ Skatteoppkrever- overføres fra kommunene til staten med virkning 1.juni 2020.

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter i 2020 legges det til grunn en pris- og lønnsvekst i kommunal sektor (deflator) på 3,1 %.

Kommunenes inntektsutvikling henger særlig sammen med:

- ✓ De politisk motiverte endringer i inntektssystemet.
- ✓ Endringer i kostnadsnøklerne basert på faglige kriterier.
- ✓ Utviklingen i kommunenes folketall og alderssammensetning

3 Driftsbudsjettet

Konsekvenser for Ibestad kommune

Den nominelle veksten i frie inntekter skal dekke kompensasjon for lønns- og prisvekst samt eventuelle "friske penger" til nye tiltak. På landsbasis utgjør den nominelle veksten 2,2 % og en realvekst på -0,9 %. For kommunene i Troms og Finnmark er realvekstsøkninga svakere, minus 1,0 %. Ibestad får en realnedgang på -2,4 % i 2020. Det er bare Dyrøy kommune som får større realnedgang av alle kommunene i Troms og Finnmark.

Ibestad får en nominell økning i skatt og rammeoverføring på ca.2 mill. kroner. Deflator for 2020, som er summen av prisstigning og lønnsvekst, er satt til 3,1 % som igjen vil utgjøre 3,4 millioner. Vi budsjetterer med 1,8 millioner kroner, altså en negativ dekning på -1,6 millioner, og satser på en lavere lønnsvekst enn det regjeringen legger opp til. Vi budsjetterer ikke med prisvekst, rådmannen forventer at seksjonene greier å hente denne inn ved hjelp av effektivisering.

I inntektssystemet blir kommunene trukket for elever som går i private skoler. I 2020 blir netto virkningen et trekk på 1,5 mill. kroner, som er noe mindre enn tidligere grunnet færre elever.

Rammeoverføringen skal bidra til en utjevning av kommunenes inntekter gjennom en komplisert og omfattende beregning av utgiftsbehov i den enkelte kommune. Den viktigste faktor er kommunenes befolkningssammensetning. Befolkningsendringer - både demografiske endringer (endringer mellom aldersgruppene) og endringer i forhold til befolkningsutviklingen i landet for øvrig - har stor betydning for størrelsen på rammeoverføringen. Rammeoverføringen baseres delvis på folketall pr 01.07. i året før budsjettåret og 01.01. i budsjettåret. Rådmannens forslag er basert på folketall pr 01.07.2019 (1.360) og at dette folketallet er stabilt i hele økonomiplanperioden. For landet er det lagt inn en befolkningsøkning på 0,60 %. Så lenge Ibestad kommune har lavere befolkningsøkning enn landet samlet, vil vi få redusert rammeoverføring.

I rammeoverføringen inngår det skjønnsmidler som fordeles av fylkesmannen. Ibestad kommune har igjen fått reduksjon i "fylkesmannsskjønnet" i 2020 med vel 0,7 mill. kroner, til 0,8 mill. kr..

Det har vært utfordrende for Ibestad kommune å dekke den dokumenterte inntektsnedgang uten å havne på ROBEK-lista. Dette har kun vært mulig gjennom effektivisering, nedlegging av sykehjemsplasser, bedre innkjøpsavtaler, bemanningsreduksjoner samt tilførsel av store midler fra havbruksfondet. Rådmannen er tvilende til om dagens driftsnivå er bærekraftig, over tid.

Andre endringer som får betydning for budsjettammen

Det er flere momenter som bidrar til at det blir utfordrende å utarbeide et budsjett i balanse for 2020:

Prisstigning

Det er i statsbudsjettet anslått en lønn- og prisvekst på 3,1 %. Lønnsveksten dekkes i egen pott. De fleste varer og tjenester som Ibestad kommune må kjøpe vil få en prisøkning. Kommunen har inngått mange avtaler om tjenester som inneholder bestemmelser om årlig prisjustering. Det har ikke vært rom for å øke driftsrammene med prisstigning. Prisstigning må hentes inn ved effektivisering.

Reduserte merinntekter fra flyktninger

I mange år har kommunen hatt merinntekter fra bosetting av flyktninger, voksenopplæring og asylmottak. Regjeringa har vedtatt at det ikke skal bosettes flyktninger i mindre kommuner. Dette vil medføre en nedtrapping av aktiviteten ved Bofellesskapet. Bemanningen ble redusert med 6 årsverk i 2019 og rådmannen foreslår en ytterligere reduksjon på 7,88 årsverk i 2020. Kommunen får en familiegjenforening i 2020, med påfølgende 4 nye innbyggere.

Endring av eiendomsskatten

Innføring av en obligatorisk 30 % reduksjon av takseringsgrunnlaget fører til en mindreinntekt for kommunen på kr. 500.000,-. Ibestad benytter seg i dag av en verditakst multiplisert med en faktor, avhengig av hvor i kommunen eiendommen ligger.

Politiske vedtak som medfører utgifter i 2020

Det er fattet flere vedtak som er dekket av disposisjonsfondet i 2019, men som må tilføres seksjonenes ramme i 2020:

- Ekstra IKT i skolen kr. 50.000,-
- Web overføring k-styret kr. 25.000,-
- Lærer spesped. kr. 200.000,-
- Pedagog barnehage, kr. 133.000,-

Statlig styringsvedtak

- Opptappingsplan for rusfeltet
- Tidlig innsats i skolen, innlemmes i rammen
- Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering (HSO)
- Frivillighetssentraler, tildelt kroner 427.000,- i rammen.

Det er i forslag til statsbudsjett lagt inn friske midler og føringer om at kommunene prioriterer i tråd med statsbudsjettets føringer. Ut fra de tilgjengelig rammer har det ikke vært mulig for rådmannen å øke rammene til de berørte seksjoner for å dekke økte kostnader.

Renter og avdrag

Høsten 2018 kom den første renteøkning fra Norges Bank på mange år. Flere små endringer kom i 2019, men vi forventer at renten forblir stabil i 2020. Kommunens gjeld har øket fra ca 80 mill. kroner i 2014 til ca 230 mill. kr ved utgangen av 2019. Netto finansutgifter var i 2016 5,2 mill. kroner og er budsjettert til 7,7 mill. kroner i 2020.

Kommunen foretok en ekstraordinær nedbetaling av lån, i 2019, på kr. 15 mill. Dette sammen med utbytte og renteinntekter fra HLK, gjør at kommunen ikke merker rentekostnadene i stor grad. Men avdragene vil øke.

Kommunens lån er per dato fordelt med 75 % med fastrente og 10 års løpetid, 25 % med flytende rente. Nye låneopptak vil basere seg på flytende rente til vi når en 60/40 fordeling, dette i henhold til kommunens finansreglement. Rente for 2020 er basert på en gjennomsnittlig rente på 2,5 %.

Eiendomsskatt

Kommunestyret skal hvert år vedta skattesats, bunnfradrag og eventuelle endringer av omfanget av eiendomsskatt.

Eiendomsskatt ble innført fra 2012. Med en skattesats på 2 promille utgjorde den ca. 2,0 mill. kroner i 2019.

Stortinget har vedtatt at eiendomsskatt på produksjonsutstyr og teleanlegg skal utgå. Det er også vedtatt en kompensasjonsordning for å dekke kommunenes inntektstap. Ibestad fikk ingen kompensasjon. Regjeringen har videre bestemt at obligatorisk reduksjonsfaktor i eiendomsskattetaksten skal øke fra 20 til 30 % for bolig og fritidseiendom. Ibestad kommune har ikke brukt generell reduksjonsfaktor, men i stedet innført soner der eiendommene blir skattlagt etter eiendomsskattetaksten multiplisert med en faktor. Denne faktoren varierer

fra 1 til 0,5. Rådmannen forventer en nedgang i eiendomsskatten i 2020 på kr. 500.000,-. Kommunen kan ikke forvente kompensasjon for denne reduksjonen.

Stimuleringstilskudd til boligbygging

Det ble i 2019 avsatt kr. 500.000,- til ordningen.

Dette er midler som må tas fra driftsbudsjettet/fond. Rådmannen har ikke funnet rom for å avsette midler til ordningen i 2020.

Ekstra stilling i sykehjemmet

Det ble i 2019 avsatt kr. 800.000,- til en ekstra stilling i sykehjemmet.

Dette er midler som må tas fra driftsbudsjettet/fond. Rådmannen har ikke funnet rom for å avsette midler til ordningen i 2020.

Utbytte fra Hålogaland Kraft (HLK) og Hålogaland Ressursselskap (HRS)

Kommunen mottar aksjeutbytte fra HLK og HRS året etter regnskapsåret, dvs. vi får utbytte i 2020 basert på resultat for 2019. Ibestad kommune eier 3 andeler i HLK som utgjør 8,57 % av aksjekapitalen og har gitt selskapet et ansvarlig lån på 10,3 mill. kroner som vi får rente av. Rådmannen budsjetterer med et samlet utbytte på 2,45 mill. kr – som er tilsvarende det vi budsjetterte med i 2019.

Forskuttering, Engenes havn

Ibestad kommune søkte departementet og fikk tilsagn på forskuttering av utbyggingen av Engenes havn. Prosjektet er kostnadsberegnet til kr. 95 mill. kroner ex. mva.. Videre har kommunestyret i Ibestad avsatt kr. 15 millioner av penger kommunen mottok fra «grønne konsesjoner», for å dekke kostnadene i forbindelse med forskutteringen. Kommunen er i dialog med kystverket for å arbeide frem en omforent avtaletekst. Prosjektet er litt forsinket, ettersom departementet må avklare forholdene rundt mva. kompensasjon.

Rådmannen velger ikke å ta dette prosjektet inn i budsjettet. Årsaken er at det fremdeles er flere usikkerhetsmoment som må avklares og at finansieringskostnadene allerede er avsatt på fond.

Tilskudd til Ibestad fellesråd

Kommunestyret vedtok å øke tilskuddet til Ibestad Fellesråd med 400.000 kroner i 2019, finansiert med bruk av disposisjonsfondet. Rådmannen finner ikke rom for et så stort beløp i 2020, men øker opprinnelig bevilgning med kr. 156.400,-.

Pensjonsforsikring – premieavvik

Ibestad kommune har i motsetning til de fleste andre kommuner valgt å dekke premieavviket over 1 år. Dette har medført at kommunen ikke skyver store premieavvik foran seg, men ordningen kan medføre store variasjoner i regnskapsresultatet.

Størrelsen på den ordinære premien avhenger av flere forhold der ingen er kjente på budsjetterings-tidspunktet. Det er særlig to elementer som er vanskelig å anslå og som har stor betydning for kommunens kostnader. Det ene er nivået på lønnsoppgjøret der kommunen må betale en reguleringspremie som varierer i takt med lønnsoppgjøret, og det andre er nivået på tilbakeført premie fra pensjonsselskapets overskudd. Det er derfor ikke mulig å beregne pensjonspremien for kommende år nøyaktig. De siste år har pensjonspremien blitt lavere enn budsjettert. Årsaken er en kombinasjon av de to element nevnt ovenfor; lave lønnsoppgjør og god avkastning på pensjonsmidler. Rådmannen vil likevel tilrå å redusere beregnet pensjonspremie for fellesordninga i KLP fra 20 % i 2019 til 19 % i 2020.

Alle kommuner som har pensjonsforsikring i KLP må betale et egenkapitalinnskudd som belastes investeringsbudsjettet. Egenkapitalinnskuddet kan ikke som andre investeringsprosjekt finansieres med lån, men med driftsmidler. For 2020 vil kommunens egenkapitalinnskudd utgjøre 0,75 mill. kroner og rådmannen tilrår å dekke egenkapitalinnskuddet ved bruk av fondsmidler.

Oversikt over rådmannens forslag til endringer fra 2019 til 2020

I oversikten er det tatt med endringer på tiltak over 100.000 kroner, samt alle tiltak rådmannen ikke prioriterer og viderefør i 2020. Det betyr at det er en rekke små endringer som ikke er med i oversikten. Endringer som følge av lønnsoppgjør er ikke tatt med. Det er heller ikke tatt med endringer som følge av tekniske forhold som endret KOSTRA og funksjons- og artsbetegnelser.

Vedtak som rådmannen ikke foreslår å videreføre i 2020

Omstillingsprosjekt Ibestad bofellesskap	kr. 365.000,-
Boligtilskudd, ramme til formannskapet	kr. 500.000,-
Barnevernspedagog, ut 2019	kr. 400.000,-
Ung jobb	kr. 150.000,-
Propellfabrikken	kr. 48.000,-

Endringer i seksjonene

Stab

120 – Rådmann

Reduksjon i rammen på kr. 200.000,- som en følge av organisasjonsendring.

112 – Kommunekassen

Reduksjon i rammen på kr. 100.000,- i forbindelse med endring av skatteoppkrever.

150- Valg

Ansvarer reduseres i sin helhet med kr. 200.000,- ettersom 2020 ikke er et valgår. Rammen er redusert tilsvarende.

158- Fellesrådet

Økning av rammen med kr. 156.400,-

180 – Fellesutgifter staber og seksjoner

Kontoene kontingenter og lisenser/brukerstøtteavtaler er justert.

Rammen økes med kr. 200.000,- der den største kostnaden er medlemskap i innkjøpssamarbeid.

199 – Reserverte tilleggsbevilgninger

Rammen for lønnsoppgjøret 2020 økes med kr. 400.000,-

Ekstern Controller er tatt bort og skatteoppkrever går over til staten, ellers ingen stillingsendringer for Stab i budsjettforslaget.

Oppvekst

210 – Oppvekst fellesbudsjett

Netto reduksjon i ramme på kr. 512.000,-

Grunnet redusert kjøp fra private - reduserte kostnader spesialundervisning Andørja Montessori, avsluttet prosjekt og reduserte kostnader skoleskyss.

221/223 – Hamnvik/Ånstad barnehage

Netto økning i rammen på kr. 712.000,-

Grunnet økning med til sammen en pedagogstilling for å oppfylle norm for pedagogisk ledere.

230 – Barnevern.

Netto økning i rammen med kr. 405.000,-

Grunnet økning av barnevernstiltak.

291 – Voksenopplæring

Netto økning av rammen med kr. 288.000,-

Grunnet redusert refusjon fra staten.

292 - Bofellesskapet.

Netto reduksjon i rammen med kr. 217.000,-

Ibestad bofellesskap reduseres gradvis på grunn av at stopp i bosetting av enslige mindreårige flyktninger.

Bemanningen i Bofellesskapet reduseres med 7,88 årsverk, ingen stillingsreduksjoner i oppvekst utover dette.

HSO

534 - Flyktningetjenesten

Integreringstilskudd 2020 kr 760 000,- utgifter ikke definert men forventer at posten går i balanse.

530 - Nav(Sosialkontoret, adm.kostnader)

Rammen redusert med kr. 115 000,- pga engangssum i 2019 til innkjøp av Digisos.

512 - Hjemmetjeneste

Drift av biler, rammen økes med kr. 100 000,- Beløpet er fordelt på flere poster, drivstoff, forsikring og reparasjoner og vedlikehold. Økningen er gjort i henhold til forbruk i 2019.

511 – Sykehjem

Reduksjon med 1 årsverk, mindre forbruk kr. 800 000,-.

Avgifter HRS, økning kr. 100 000,- .

Renholdstjeneste (Tøy), økning kr.200 000,-.

Tillegg til vikarer økning kr.500 000,- med tillegg menes lørdag/søndagstillegg og kvelds/natttillegg.

Rammen endres ikke.

500 – Seksjonslederskontor

Rammen reduseres med kr. 500.000,- Kjøp fra fylkeskommune, redusert med kr. 600 000,- Ibestad har ikke elever ved internat til Rå vg skole.

Spartacus ny post kr. 100 000,- årlig vedlikehold/service og kurs av ansatte.

540 – Legekontor

Astafjordlegen økning av rammen på kr.715 000,- dekker lønnskostnader til leder, kommuneoverlege, psykolog ol.

Sykehjemmet reduserer med et årsverk, ellers ingen bemanningsreduksjoner i HSO.

PNU

610 – Teknisk drift

Rammen er økt med kr. 267 000,-.

Dette skriver seg hovedsakelig fra lønn og sosiale ytelser. Kun små endringer på andre driftsrelaterte poster.

630 – Brannvesen

Rammen er redusert med kr. 223 000,-.

Nedtrekket er basert på tallene fra regnskap 2018, der det nå er reduserte utgifter på telefon og kjøp fra kommuner (Harstad brann og redning). Kun små endringer på andre driftsrelaterede poster.

650 – Havner

Rammen er redusert med kr. 139 000,-.

Nedtrekket kommer fra engangsbevilgning i 2019. Kun små endringer på andre driftsrelaterede poster.

661 – Gatelys

Rammen er redusert med kr. 1 000 000,-.

Nedtrekket kommer fra engangsbevilgning i 2019.

671 – Kommunale bygninger

Rammen er økt med kr. 140 000,-.

Dette skriver seg hovedsakelig merutgift vedlikehold samt noe mindreinntekt husleie. Kun små endringer på andre driftsrelaterede poster.

673 – Ånstad oppvekstsenter

Rammen er redusert med kr. 127 000,-.

Nedtrekket kommer av vedtatt salg av bygningen.

674 – Tidligere Ibestad vgs.

Rammen er økt med kr. 172 000,-.

Dette kommer av merutgift strøm, mindreinntekt husleie og kjøp av renholdstjenester (ASVO).

Ingen bemanningsreduksjoner i PNU.

Oppsummering/balansering

Det har vært svært utfordrende for rådmannen å utarbeide et budsjettforslag for 2020. Det er mange årsaker til det:

- Ikke realøkning i skatt- og rammeoverføring
- Renteøkning
- Svært mange særordninger er nå innlemmet i kommunens ramme.
- Betydelig bruk av fondsmidler i 2019.
- Betydelig reduksjon av merinntekter fra bosetting av flyktninger
- Flere vedtak i 2019 som får driftsmessige konsekvenser for 2020
- Radikal endring av eiendomsskatten

Rådmannen har for å unngå enda flere kutt, valgt å øke bruken fra fond for å balansere budsjettet fra kr.7,98 mill. kroner i 2019, til kr. 8,9 mill. kroner i 2020.

Usikre bevilgninger

Rådmannen har til en viss grad forsøkt å rette opp reelle underbudsjetteringer. Det er likevel en del poster som er usikre og kan medføre merforbruk.

Målstyring

Målstyringssystemet inneholder Resultatmål der vi setter mål som enten sier noe om kvalitet eller kvantitet på en tjeneste. Arbeidsmål er en klar definert arbeidsoppgave som tas ut når målet er nådd. Det har vært viktig å sette mål som er både krevende, akseptert og så konkrete at de kan måles.

Da det er nødvendig å ha med hvor vi står før vi kan sette nye mål, er det under hvert resultatmål tatt med måloppnåelse for tidligere år.

Rådmannen har hatt som mål å gjennomføre brukerundersøkelser og medarbeiderundersøkelser annet hvert år. Dette mål er ikke nådd.

Befolkningsutvikling

Folketallsutviklinga de siste 5 år har ikke vært gunstig da den viser at antall barn under 16 år blir færre, antall personer i gruppen 16 – 66 år blir færre, mens antall personer over 67 år er stabil. Vi har nådd toppen av eldrebølgen, målt i antall personer. En situasjon som vil vedvare noen år, før antallet begynner å synke. At andelen eldre øker, kommer som en konsekvens av at det totale folketallet går ned.

SSB sin befolkningsframskriving - normalprognose MMMM - gjenspeiler den historiske utvikling og prognosen tilsier at folketallet går ned til:

2020	1.352
2030	1.247
2040	1.200

Budsjettbalanse - oppsummering

Det er et krav i kommuneloven om at kommunestyret skal vedta et budsjett og en økonomiplan i balanse (kommunelovens § 44 og § 46). I tråd med dette må rådmannen legge fram et budsjettforslag i balanse.

Rådmannen vil kontinuerlig arbeide med kostnadsreducerende tiltak. Men bruken av frie fondsmidler er urovekkende og ikke bærekraftig.

Kommunestyret vil gjennom budsjettbehandlingen ta stilling til rådmannens forslag. Dersom tiltakene ikke vedtas, må kommunestyret finne annen dekning for at budsjettet skal være i balanse. Det gjelder også økonomiplan.

Budsjettpremisser

Det er et krav i kommuneloven om at budsjettpremissene skal inn i budsjettet. Revisor har ansvaret for å kontrollere sannsynligheten av at premissene holder. Rådmannen har redegjort for premissene i kapittel 3 og kapittel 4.

4. Driftsbudsjettet i økonomiplanperioden 2021-2023

Premisser

Rådmannen legger også fram en økonomiplan der endringer fra 2020 er tatt med. Endringer vil framgå av tabell 1B. Økonomiplanen er basert på forutsetninger beskrevet nedenfor og KS sin prognosemodell for inntektssystemet. Det er ikke rom for økte utgifter i økonomiplanperioden, utover det som ligger i investeringsbudsjettet, og det er derfor ikke lagt inn nye tiltak som øker utgiftene.

En utfordring for kommunene i økonomiplanarbeidet er at Regjeringa ikke har noen langtidsplan for overføring til kommunesektoren. Kommunene opplever stadige endringer i sine rammebetingelser og kommende planperiode blir neppe noe unntak.

Rådmannen budsjetterer økonomiplanen i faste 2019-kroner. Det betyr at det for eksempel ikke er lagt inn endring i skatt og rammeoverføring for å kompensere pris- og lønnsvekst.

Prognoser - økonomiske

De endringer som vil komme i planperioden, medfører at de prognoser som er lagt til grunn i økonomiplanen er svært usikre, og de blir mer usikker lenger ut i perioden. Rådmannens forslag er basert på KS sin regnemodell med følgende forutsetninger og prognoser for skatt og rammeoverføring:

Befolkningsendring

Det er tatt utgangspunkt i en befolkningsøkning på 0,6 % pr år på landsbasis. Utviklingen for Ibestad er vanskeligere å anslå. Folketallet har gått svakt ned de siste år. Rådmannen tar utgangspunkt i samme folketall som pr 01.07.19 som var 1.360 innbyggere og har lagt inn uforandret folketall i planperioden. En slik utvikling vil bryte med utviklinga de siste år. Med denne forutsetning taper Ibestad likevel andel av rammeoverføringen.

Skatt/rammeoverføring

Rådmannen baserer seg på en reell økning i inntekten til primærkommunene på 1 mrd. kroner pr år i perioden. Skjønnsmidlene er blitt trappet ned de siste år og det er grunn til å tro at nedtrappingen fortsetter. Med det system fylkesmannen fordeler skjønnsmidlene vil Ibestad kommune få enda mindre skjønnsmidler i årene framover. Skjønnsmidlene er trappet ned med 100.000 kr pr år i planperioden.

Utbytte Hålogaland Kraft/Hålogaland Ressurselskap

Utbytte avhenger av resultat og generalforsamlingens vedtak. Dette er dermed en inntekt som det alltid vil være usikkert å budsjettere med, da utbytte blir klart lenge etter at årets budsjett er vedtatt. Rådmannen har budsjettert med en liten nedgang i utbytte fra 2021.

Flyktninger

Som følge av at Regjeringa har bestemt at mindre kommuner ikke skal bosette flyktninger, vil aktiviteten i Bofellesskapet trappes ned fra 2019. Det er umulig å forutse hvordan nedtrapping vil arte seg da dette er forhold som kommunene i liten grad bestemmer. Rådmannen forutsetter imidlertid at merinntekten på nesten 3,5 mill. kroner i 2020 trappes ned til 0 i løpet av økonomiperioden. Dersom nedtrapping skjer hurtigere, kan det bety at det blir mindreinntekt. Dette får stor effekt i økonomiplanperioden.

Renter/avdrag

Som følge av store investeringer spesielt nytt sykehjem og omsorgsboliger vil rente og avdrag øke kraftig i økonomiplanperioden. Beregning av framtidige renter og avdrag vil ha to usikkerhetsmomenter. Det er renteutviklingen og beregning av minsteavdrag som Ibestad kommune benytter. Det betyr at hvert år før regnskapsavleggelse må det foretas en beregning av hvor stort avdragene skal være noe som kan medføre avvik mellom budsjett og regnskap.

Rådmannen har bundet deler av renteportefølgen. Renter og avdrag er budsjettert ut fra dette. Med det foreslåtte investeringsbudsjett vil netto kapitalkostnad utvikle seg slik i planperioden:

År	Samlet gjeld	Gj.snitt. rentesats	Renter	Finansinntekt	Avdrag	Tilsammen
2020	342.000.000	2,5 %	4.000.000	3.000.000	6.750.000	7.750.000
2021	325.000.000	2,5 %	4.500.000	2.900.000	9.300.000	11.000.000
2022	307.000.000	2,5 %	7.200.000	2.900.000	8.800.000	13.000.000
2023	301.000.000	2,5 %	6.900.000	2.900.000	8.200.000	12.000.000

Byggelånsrenter på større bygg vil i byggeperioden bli belastet byggeregnskapet. Renter belastes fra låneopptak, avdrag belastes året etter låneopptak.

Tiltak for balanse i økonomiplanen

Økonomiplanen skal være i balanse og derfor må rådmannen foreslå tiltak for å oppnå balanse. Som følge av store investeringer og nedtrapping av bosetting av flytninger vil utfordringene med balanse i økonomien øke betydelig utover i økonomiplanperioden. Endringene i økonomiplanperioden framgår av Tabell 1B.

I budsjett 2020 er det foreslått til sammen en bemanningsreduksjon på 8,77 årsverk, 7,88 årsverk i oppvekst og 1 årsverk i HSO. Årsverkene i Oppvekst vil gi en besparelse på halvparten i 2019 og den andre halvpart i 2020. Rådmannen har beskrevet utfordringene med denne bemanningsreduksjon i kapittel 3.

Det er ikke lagt inn buffer for hverken prisstigning eller uforutsette utgifter. Erfaringer tilsier at det vil komme endringer enten på lokalt nivå eller i rammeforutsetninger på nasjonalt nivå. Erfaringen tilsier også at de fleste endringer medfører økte kostnader eller redusert inntekter. De to mest utfordrende endringer vil være folketallsutviklingen som må snus fra 2020, for at økonomiplanens forutsetninger skal innfris.

De forutsetninger som rådmannen har lagt inn, betyr følgende underdekning før balansering:

2020	=	8,9	mill. kroner
2021	=	8,1	« «
2022	=	3,9	« «
2023	=	9,9	mill. kroner

Dersom Ibestad kommune ikke mottar betydelige midler fra havbruksfondet i 2020 og 2022 må det gjennomføres dramatiske kutt for å komme i balanse. Det er begrenset hvilke strukturelle endringer som kan gjennomføres, for å få en bedring i økonomien uten at tjenestetilbudet blir betydelig redusert.

Omsorgstjenesten gjennomgås i prosjektet Framtidig omsorg for både å bedre og å effektiviseres tjenesten. Med den framdrift som er skissert vil et eventuelt nytt sykehjem stå ferdig i løpet av 2020 med kapitalkostnader fra 2021. Det er tatt med en bygningsmessig driftsbesparelse på 0,7 mill. kroner i økonomiplanen. Kommunestyret har vedtatt at det skal være barnehage både på Ånstad og i Hamnvik. Den potensielle gevinsten ved å samlokalisere barnehagen er dermed borte.

Eiendomsskatt

Regjeringa innfører en obligatorisk reduksjonsfaktor på boliger og fritidsboliger fra 2020 uten noen form for kompensasjon. Dette medfører en redusert inntekt på ca. 500.000 kroner for Ibestad kommune.

Kommunestyret vedtok i siste kommunestyreperiode at eiendomsskatten ikke skulle økes. Ibestad Høyre og Ibestad Senterparti, har inngått en avtale som innebærer at eiendomsskatten heller ikke skal økes i innværende kommunestyreperiode.

Havbruksfondet

Rådmannen foreslår å bruke 8.9 mill. kroner i 2020, 8.1 mill. kroner i 2021, 3.9 mill. kroner i 2022 og 9.9 mill. kroner i 2023, av midler tilført fra Havbruksfondet for å oppnå balanse i økonomiplanen. Ibestad kommune må få tilført overføringer fra havbruksfondet i 2020 og i 2022 i størrelsesorden kr. 20 millioner for at forutsetningene skal holde. Rådmannen budsjetterer med en overføring fra havbruksfondet i 2020 på 15 millioner kroner og 8,5 millioner kroner i 2022.

Oppsummering

Både prognosen for demografiutviklingen – at det blir flere eldre pr yrkesaktiv – de økonomiske utfordringer og høy gjeldsbelastning, er særdeles bekymringsfullt for kommunens evne til å bestå som egen kommune.

5 Investeringsbudsjettet

Investeringsbudsjettet i tall framgår av Kap 10 Budsjettskjema 2. Merk av tallene i budsjett 2018 er netto uten moms.

Revisjon har bemerket at Ibestad kommune budsjetterer med netto uten moms på investeringspostene. Det skal budsjetteres med moms og momskompensasjon brukes som finansiering.

På budsjetteringstidspunktet vil vi ikke ha oversikt over hvilke utgifter som påløper på et prosjekt. Noen utgifter vil ikke være momspliktig. Det betyr at når regnskapet er ført så vil samlet moms være noe lavere enn 25 %. For å forenkle forståelsen av budsjettet bruker rådmannen 25 % moms på alle prosjekter som får momskompensasjon. Det vil være noen prosjekter som ikke får momskompensasjon, men får refundert «vanlig» moms. Resultatmessig vil det bli likt. I dette budsjett vil det gjelde:

- Bredbåndsutbygging
- Avløpsanlegg

Det er ikke moms på egenkapitalinnskudd KLP. Alle beløp både i tabell og skriftlig del med de unntak som er nevnt, er inkludert moms.

Ibestad kommune har investert mye de siste år. Dette har medført tilsvarende økte drifts- og kapitalkostnader. Dette kan illustreres med at renter og avdrag (netto kapitalkostnader) er økt slik:

2016	5,4 mill. kroner
2017	8,9 mill. kroner
2018	7,2 mill. kroner
2019	6,8 mill. kroner (budsjett) ekstraordinær innbetaling på kr. 15 mill.
2020	7,7 mill. kroner
2021	10,8 mill. kroner
2022	13,1 mill. kroner
2023	12,2 mill. kroner

Med fremlagte forslag til investeringsbudsjett, når kommunen en topp i 2022. Deretter reduseres renter og avdrag. Økte kapitalkostnader betyr at det blir tilsvarende mindre ramme til drift. Rådmannen har i kap 3 vist at realinntektene ikke har økt de siste år. Forslag til driftsbudsjett og de tiltak som der er foreslått viser resultatet av reduserte realrammer og økte kapitalkostnader. Selv om investeringsbudsjettet for 2020 og 2021 er svært høyt, er dette i all hovedsak prosjekter som er vedtatt og igangsatt. Rådmannen ber på det sterkeste om at investeringstakten reduseres. Ibestad kommune har nådd et gjeldsnivå som ikke er bærekraftig, over tid.

Dersom investeringsbudsjettet økes er det viktig at dette følges opp med forslag til dekninga av økte kostnader. Eks. dersom budsjetttrammen for 2019 økes, må driftsbudsjettet økes med renter i et halvt år og avdrag påløper fra året etter investeringsåret. Dette er viktig for at økonomiplanen skal være i balanse. Kommunen kan havne på ROBEK-lista dersom økonomiplanen ikke er i balanse.

Rådmannen har tatt utgangspunkt i vedtatte økonomiplan samt budsjettregulering nr. 1/19. Der framgår det at investeringsprosjekter er forskjøvet og at kommunestyret i 2019 må ta stilling til å overføre ubrukte bevilgninger fra 2019 til 2020. Vanligvis må vi gjennomføre en budsjettregulering tidlig i 2020 på grunn av at framdrift for enkelte prosjekter ikke er blitt som forutsatt. Da investeringsprosjektene nesten bare finansieres med lån, er det ikke noe problem med en utsettelse da finansiering kan overføres til nytt år.

IKT – ny programvare

Kommunens mange IKT-programmer må gradvis skiftes ut enten vi vil det eller ikke, da leverandørene utvikler nye versjoner og stopper drift og vedlikehold av de gamle. Teknisk infrastruktur som linjer må også oppgraderes med jevne mellomrom. For 2020 vil det være aktuelt å anskaffe/oppgradere programvare for velferdsteknologi og digitalisering. Av programvare konkret planlegges det å endre kommunens sak/arkivløsning Public 360 til en ren skyløsning. I tillegg må det bygges opp en ny driftsplattform i Harstad

kommune for ny IKT drift, herunder flytte lisenser fra gammel til ny plattform. Alle PC'er som skal inn i ny driftsløsning må skiftes ut.

Rådmannen foreslår en bevilgning på kr. 1.000.000.- for 2020.

Ubrukt bevilgninger for 2019 kan overføres til 2020.

Det vil videre i planperioden være nødvendig med en årlig bevilgning på minst 375.000 kroner pr år for gradvis å skifte ut datautstyr og dataprogram.

Bredbånd Andørja – fase 3

Fase 3 vil omfatte Straumen – Årbostad og er kostnadsberegnet til kr. 4 mill.. Rådmannen har tilrådd å ta dette med i budsjettet i 2020. Vi er innvilget et tilskudd på kr. 800.000,- fra fylkeskommunen til utbyggingen. Ibestad kommune arbeider med å få solgt kommunens fibernett. Dersom salget går i orden, faller investeringen bort.

Bredbånd Andørja – fase 4

Fase 4 vil omfatte Kråkerø og Fornes og er kostnadsberegnet til kr. 6.6 mill.. Rådmannen har valgt å legge dette prosjektet til 2021. Ibestad kommune arbeider med å få solgt kommunens fibernett. Dersom salget går i orden, faller investeringen bort.

Renovering/flytting av rådhus

Norconsult har utredet flytting av rådhus til lokaler etter ungdomsskolen. Kostnadsoverslag er på 16 mill. kroner.

Planlegging av/ombygging av barnehager

Saken ble behandlet i 2016 der det ble lagt føringer for utredninga. Rådmannen foreslår en bevilgning på 12,5 mill. kroner i 2020 til eventuelle bygningsmessige tiltak for å følge opp utredninga.

Ibestad kulturhus - ombygging av kulturhussal og scene

Etter ombyggingen av kulturhussalen er ca. 2/3 deler av gulvarealet redusert. Dette har medført at bruken av salen er blitt betydelig innsnevret og utelukker mange aktiviteter som er avhengig av en større gulvplass. Dette er for eksempel danseforestillinger og scenen er i de fleste tilfeller for liten til mange av de produksjonene som lages. Dette gjelder spesielt for Den kulturelle skolesekken, der det ofte legges opp til en interaksjon med publikum. Det tekniske utstyret knyttet til kulturhussalen er utdatert og lite brukervennlig og må oppdateres.

En ombygging bør skje i fasevis:

Fase 1 - Utredning av fremtidig løsning for kulturhussalen ift. evt. skyveamfi, lyd, lys og scene m.m.
Oppstart endring av gulvareal ift. til plataer og gulvløsning.

Fase 2 - Ombygging av sal og utstyr.

Kostnadene med ombygging er ikke kalkulert, men estimert til ca. 6,5 mill. kroner.

Rådmannen har ikke funnet rom for å ta dette med i investeringsbudsjettet før i 2022 da med planleggingskostnader.

Digitalisering i skole og barnehage.

Digitale læremidler må anskaffes og fornyes i barnehagene og skole. Det anslås et behov for en investering tilsvarende en kostnad på kr. 250.000.- i 2020.

Kunstgressbane

Bevilget beløp i 2019 på kr. 250 000,- er ikke disponert.

Rådmannen foreslår å overføre bevilgning fra 2019 på kr. 250 000,- for planlegging til 2020 og bygging i 2021. Banen er bestemt lagt på Ibestad idrettslags gressbane. Banen er ikke kostnadsberegnet.

Ibestad idrettslag har sendt søknad om plan- og prosjektmidler til Troms idrettskrets for prosjektering av anlegget.

Treningsstudio

Viser til egen sak til formannskapet. I en oppstartsperiode vil det være behov for investeringer, da nødvendig treningsutstyr må kjøpes inn. Lokalene må også gjennomgås og spisses mot formålet. Det budsjettes med en engangssum på kr. 375 000,- inkl. mva. I løpet av et normalt driftsår vil treningsstetret generere inntekter i form av medlemsbetaling, vi forventer at driften skal være selvfinansierende. Det tas utgangspunkt i at en del av investeringene kan dekkes inn gjennom tilskudd.

Ibestad sykehjem og omsorgsboliger

Bygging av sykehjem og omsorgsboliger er igangsatt, totalentreprenør er PEAB Bjørn Bygg AS.

På et så stort prosjekt som sykehjem og omsorgsboliger, vil renter i byggeperioden (byggelånsrenter) bli belastet byggeprosjektet. Når bygget er ferdig blir byggelånet konvertert i et ordinært lån og tilskudd fra Husbanken som er beregnet til 47,1 mill. kroner. Det vil derfor påløpe renter fra høsten 2021 og avdrag fra 2022.

Ibestad Helsesenter

I vedtatt budsjett som er basert på Norconsult sin prosjektering, er det inkludert 1 mill. kroner til rehabilitering av ventilasjonsanlegg på helsesenteret. Dette arbeidet er i investeringsplanen tatt som et eget prosjekt. Det er også aktuelt med en viss ombygging når NAV flytter ut av helsesenteret, jfr. tidligere forslag om bevilgning på 2,75 mill. kroner til rehabilitering av helsesenteret.

Prosjektering og tegning for Ombygging/rehabilitering av helsesenteret ligger inne i budsjettet for 2019 med kr. 250 000,-. Om arbeidene ikke blir igangsatt før årsskiftet foreslår rådmannen at beløpet overføres til 2020. Det avsettes totalt kr. 3.75 mill. til prosjektet i 2020.

Montering av gjenværende gateløys

Ibestad kommune gikk til innkjøp av gateløys i 2019, deler av disse er montert. For å få montert resten må det bevilges kr. 750.000,- i 2020.

Kommunale veier - rehabilitering

I 2019 ble det bevilget kr. 2 000 000,- til rehabilitering av kommunale veier. Det gjenstår fortsatt kommunale veier med behov for rehabilitering.

Rådmannen foreslår en bevilgning på kr. 1 875 000,- for 2020. Formannskapet prioriterer bevilgningen.

Kommunale bygg - rehabilitering

Rådmannen foreslår en bevilgning på 1,56 mill. kroner hvert år i tråd med økonomiplanen. Formannskapet prioriterer bevilgningen.

Stedsutvikling Hamnvik

I økonomiplanen ble det bevilget 0,5 mill. kroner hvert år i perioden 2015 til 2018. Rådmannen foreslår å videreføre bevilgning til dette prosjektet. Fase 1 ble ferdig i 2018. På grunn av kapasitet har vi ikke kommet i gang med utførelse av fase 2. Ubrukt i 2019 kan overføres til 2020. Fase 2 omfatter den vestre delen av området. Her er det planlagt en liten scene, skøytebane, ballbinge, rehabilitering av andedammen og sykkel og skatebane. I tillegg vil gråmuren mot nord grafittmales. Troms fylkeskommune har bevilget 400.000

kroner til prosjektet og rådmannen vil søke om tilskudd for det videre arbeid – enten nærmiljømidler eller spillemidler.

Rådmannen foreslår å ta offentlig toalett inn i sentrumsplanen, og få dette bygd i 2020. Kostnaden for et nøkkelferdig HC-tilpasset toalett med teknisk rom i tillegg er kr. 275 000,-

Rådmannen foreslår å bevilge kr. 780 000,- i 2020 til fase 2 stedsutvikling Hamnvik sentrum, pluss kr. 275 000,- til etablering av offentlig toalett. Totalt kr. 1 055 000,- inkl. mva.. Tilskudd vil kunne øke rammen.

Ladestasjon el-bil

Vedtatt i 2018 og sto på investeringsbudsjettet for 2019. Prosjektet er ikke kommet i gang og vi ber om å få overført midlene til 2020.

Rehabilitering tårn Andørja kirke

Det er utarbeidet en tilstandsrapport hvor skadene er beskrevet. Det står det blant annet:

Skadene har utviklet seg over årene siden byggestart. En uheldig konstruksjon utført på klokkefundamentet bidrar til at skadene oppleves som forsterkende på skadene.

Det ble bevilget kr. 750 000,- eks. mva. for rehabilitering i 2019. Det er blitt utarbeidet anbudsdokumenter, og dette har vært ute på anbud uten at noen entreprenører la inn tilbud. Pga. årstid anbefales denne å lyses ut på nytt i mars 2020, og oppstart arbeider vår 2020.

Rådmannen foreslår å videreføre kr. 965.000,- inkl. mva. i investeringsbudsjettet for 2020.

Egenkapitalinnskudd KLP

Kommunens pensjonsleverandør krever at kommunen skal betale et årlig egenkapitalinnskudd.

Egenkapitalinnskuddet skal budsjetteres over investeringsbudsjettet, men kan ikke finansieres med lån og må derfor finansieres med driftsmidler/fondsavsetninger.

Avløpsanlegg

Av kapasitetsmessige årsaker er ikke den vedtatte rehabilitering fysisk startet i 2019. Utarbeidelse av anbudspapirer er ferdig, samt at oppstart av utarbeidelse av utlysningpapirene er gjort. Ubrukt i 2019 kan overføres til 2020 ved første budsjettregulering i 2020.

Det skal utføres følgende: Filming og utspyling viser at ledningsnett og kummer er i svært dårlig forfatning. Det er ledningsbrudd flere steder og ledningene tar dermed inn løsmasser fra omgivelsene som igjen fører til setninger i grunnen. Avløpsnett er fra midt på 1950-tallet og er heller ikke dimensjonert for dagens bruk. Hele sentrum av Hamnvik inkl. Skaret og Nøysomheten går inn på dette ledningsnettet og det er derfor tvingende nødvendig å rehabilitere dette. Oppgradering/utskifting er ikke kostnadsberegnet. Kostnadene kan bli høyere enn de foreslåtte 2,5 mil. kr da arbeidene ikke er detaljprosjektert.

6 Priser på gebyrer og tjenester

Rådmannen foreslår følgende endringer i priser på avgifter og tjenester:

Oppvekst og Kultur:

Musikk- og kulturskole

- Individuell undervisning pr semester økes med 50 kr til 1.150 kr fra 1.1.2020.

- Gruppeundervisning pr semester økes med 50 kr til 850 kr fra 1.1.2020.
- Avgift pr korpsmedlem pr semester økes med 50 kr til 850 kr fra 1.1.2020.
- Rockeverkstedet pr semester økes med 50 kr til 850 kr fra 1.1.2020.

Skolefritidsordninga (SFO)

- Hel plass inntil 19 timer pr. uke økes med 100 til 2.300 kr fra 1.1.2020.
- Halv plass inntil 9 timer pr. uke økes med 100 til 1.300 kr fra 1.1.2020.
- Timepris for ekstra oppholdstid økes med 25 kr til 200 kr fra 1.1.2020.

Barnehagesatser satser pr måned:

- 45 t (full plass) økes med 145 kr til 3.135 kr fra 1.1.2020.
 - 36 t (9 t x 4 dg) økes med 80 kr til 2.405 kr fra 1.1.2020.
 - 30 t (6 t x 5 dg) økes med 80 kr til 2.210 kr fra 1.1.2020.
 - 27 t (9 t x 3 dg) økes med 80 kr til 2.005 kr fra 1.1.2020.
 - 24 t (6 t x 4 dg) økes med 80 kr til 1.695 kr fra 1.1.2020.
 - 18 t (6 t x 3 dg) økes med 80 kr til 1.540 kr fra 1.1.2020.
- Kost for barn i full plass økes med 25 kr. til 350 kr fra 1.1.2020. Kostpenger for barn i redusert plass, utregnes deretter.
 - Søskenmoderasjon 50 %
 - Kjøp av enkelttimer økes med 25 kr til 175 kr pr time fra 1.1.2020.

PNU

Renovasjonsgebyr

Før 2016 hadde ikke renovasjonsgebyret vært justert på 5 år.

I 2017 ble renovasjonsgebyret økt i med 5 % for alle brukere, i 2018 og i 2019 var økningen på 10 % for alle brukerne. Regnskapet for 2018 viste utgifter på 3,18 mill. kroner og inntekter på 3,1 mill. kroner – et underskudd på 0,08 mill. kr. Utgifter og kostnader er med dette så å si i balanse, men det tidligere akkumulerte underskuddet drar vi med oss, og det må derfor gjøres tiltak for å få dette ned. Årsaken er todelt; gebyrene økte lite over flere år, mens HRS har økt sine satser til kommunene. I tillegg ser vi at driften av miljøstasjonen fortsatt bidrar til økte utgifter.

Ved at vi har økt gebyrene betydelig de siste tre årene har vi tatt grep for å unngå negative tall i regnskapet, men vi har fortsatt langt igjen før vi kan si at ansvaret renovasjon er i balanse. Etableringen av miljøstasjonen har medført langt mere levering av avfall enn tidligere, noe som må betraktes som positivt.

I henhold til Forurensningsloven § 34, 1. ledd skal kostnadene med renovasjon fullt ut dekkes gjennom gebyrene. Det er ikke tillatt å dekke renovasjonsgebyrene over det ordinære driftsbudsjettet over tid. Et mindre underskudd må dekkes inn et senere år. Kommunestyret må vedta et gebyr som gir et overskudd, slik at underskuddet dekkes inn. Deretter må gebyrene justeres årlig i takt med endringene av utgiftene.

HRS har tidligere varslet omlegging av renovasjonstjenesten i sitt område, og det blir nå kjørt ut to ekstra dunker til alle fastboende i kommunen. Dette vil medføre økte kostnader for kommunen. For 2020 er det varslet prisøkning fra HRS på 5 % for innsamling av husholdningsrenovasjon og 3 % for drift av miljøstasjonen.

Når fondet pr. 01.01.2019 viser et akkumulert underskudd på 915 000 kroner sier det seg selv at gebyrene må økes fram til ordningen er selvfinansierende.

Rådmannen foreslår å øke renovasjonsgebyret for både husholdningsavfall og fritidsrenovasjon med 15 % i 2020. Dette medfører en økning i samlet gebyr på ca. 464 000 kroner.

Vi forventer at økningen av renovasjonsgebyret fører til at området er selvfinansierende i løpet av 4 til 5 år.

Avløp

Det er ikke samme krav til selvkost for vann og avløp som for renovasjon, men kommunen bør over år ha et gebyr som ikke medfører underskudd.

De siste 3 årene har avløpsnettets blitt filmet og kartlagt på Rolla og Andørja. Gjennomgang av avløpsnettets skal resultere i en hovedplan avløp som er planlagt ferdigstilt i 2020. På avløp er det pr. 01.01.2019 et akkumulert fond på 641 000 kroner som skal dekke framtidige underskudd og sikre handlefrihet.

Det forventes økte utgifter til oppgradering av ledningsnettets i årene framover.

Rådmannen foreslår å øke kloakkavgiften med 3 % i 2020. Dette medfører en økning i samlet gebyr på ca. 15 000 kroner.

Vann

Regnskapet for 2018 viste en akkumulert underdekning på kr. 212 000,- noe som synliggjør behovet for en ganske betydelig oppjustering av avgiften.

Avskrivning av det nye renseanlegg i Straumen starter i 2019. Avskrivningen skjer over 20 år, og årlig kostnad for denne investeringen er kr. 132 475,-. Denne kostnaden kommer i tillegg til avskrivningen på kr. 70 000,- som kommer fra tidligere investeringer i prosessen mot et nytt renseanlegg, og som ikke er ferdig avskrevet. Den årlige avskrivningskostnaden blir da kr. 202 475,- .

Investering gjort i drikkevannsforsyningen skal belastes abonnentene som er tilknyttet vannverket. Det er ikke samme krav til selvkost som for renovasjon, men kommunen bør ha et gebyr som ikke medfører underskudd.

Rådmannen foreslår å øke vannavgiften med 20 % i 2020. Dette medfører en økning i samlet gebyr på ca. 60 000 kroner. Dette er på langt nær nok til å dekke avskrivningskostnadene og det varsles derfor om ny økning i 2021.

Feiertjenesten

Regnskapet for 2018 viser en merinntekt og fondet er pr. 01.01.2019 på 203 000 kroner.

Rådmannen foreslår ikke å øke feieravgiften i 2020.

Slamavgift

Regnskapet for 2018 viste merforbruk på 97.000 kroner som ble dekket av fondet. Fondet er pr 01.01.2019 på -8000 kroner.

Rådmannen foreslår å øke slamavgiften med 3 % i 2020. Dette medfører en økning i samlet gebyr på ca. 21 000 kroner.

Øvrige gebyrer (PNU)

Alle gebyrer i gebyrregulativets kapitler økes med 3 %.

Rådmannen begrunner disse endringene med prisstigningen fra programvareleverandørene. Prisstigningen kommer årlig fra leverandørene, men har ikke medført noen vesentlig økning av gebyrene i de siste årene

med unntak av de 3 foregående år. En tallfesting av økonomisk konsekvens er vanskelig da vi på forhånd ikke vet antallet søknader som kommer inn.

HSO

Trygghetsalarmer

Abonnementsavgift øker med 5 % til 397 kroner pr. måned fra 1.1.2020

Salg av middag

Halv porsjon økes med 4 kr til 85 kroner.

Hel porsjon økes med 5 kr til 110 kroner.

Hjelpeordninger for hjemmene

Inntekt under 2 G – timepris lik statens minstesats

- « 2 – 3 G - timeprisen økes med 5 % til 125 kr fra 1.1.2020
- « 3 – 4 G - timeprisen økes med 5 % til 179 kr fra 1.1. 2020
- « 4 – 5 G - timeprisen økes med 5 % til 213 kr fra 1.1.2020
- « over 5 G - timeprisen økes med 5 % til 234 kr fra 1.1.2020

Husleie/andre leieforhold som ikke reguleres særskilt

Økes med 3 % fra og med 1.1.2020

Dag eller nattopphold i sykehjem

Fastsatt av staten til 85 kr. per dag eller natt.

Korttidsopphold i sykehjem

Fastsatt av staten til 165 kr. per påbegynt døgn.

7. Kommentarer fra seksjonene

Resultatmål for hele kommunen

- ✓ Sykefravær for hele kommunen på 7,1 % eller bedre
 - 2017: 7,8 %
 - 2018: 7,5 %
- ✓ Netto positivt driftsresultat
 - 2017: Positivt driftsresultat 2,5 %
 - 2018: Positivt driftsresultat 14,2 %

7.1 Stab/rådmann

Resultatmål for Stab

- ✓ Økonomisk resultat i henhold til budsjettet eller bedre (skjema A og B)
 - 2017: Mindreforbruk 2,3 % av driftsutgifter
 - 2018: Mindreforbruk 4,0 % av driftsutgifter
- ✓ Sykefravær på 4,2 % eller bedre
 - 2017: 2,2 %
 - 2018: 1,0 %
- ✓ Ingen klagesaker blir omgjort av overordnet myndighet (fylkesmannen)
 - 2017: 0
 - 2018: 0
- ✓ Nettside/servicetorg - minst 70 poeng eller mer på Forbrukerrådets kommunetest
 - 2018: Ingen testing
 - 2019: 46,9 poeng

Tiltaks mål (prioriterte med uthevet skrift)

- **Årlige planer/utredninger**
 - Budsjet/økonomiplan
 - Regnskap/årsrapport
 - Økonomimelding
 - Budsjettkontroll
- **Lederutvikling**
- **Ferdigstilling av bredbåndutbygging fase 3**
- **Ferdigstillelse av kommuneplanens samfunnsdel**
- **Ferdigstillelse av kommunens beredskapsplan og overordnet ROS**

- **En brukerundersøkelse gjennomføres i 2020**
- **Revidering/rullering av reglement.**
- Reglement for arbeidsgiverfinansiert E-kommunikasjon.
- Arkivplan
- Delta i Byr2 prosjektet

Status

- Stab er fullt bemannet. Ingen deltidsstillinger.
- Fokus på å få bedre effekt av saksbehandlingssystemet Public 360.
- Gjennomgang og opprydding i alle arkiv.
- Økt fokus på digitalisering.
- Ny nettside for kommunen er etablert. Oppgradering av denne fortsetter

Driftsmessige endringer

- Framgår under kap 3

Utfordringer i planperioden

- Utvikle kommunen som en effektiv tjenesteleverandør
- Nærings- og samfunnsutvikling
- Tilpasse aktivitet og forventning til de økonomiske rammer.
- Ny driftsavtale IKT.
- Effektivisering gjennom IKT-anskaffelser.
- Lite resurser i forbindelse med arkivopprydding - tar tid.

7.2 Oppvekst

Verdier og langsiktige mål for utvikling av tjenester i oppvekst:

Oppvekst i Ibestad kommune skal bidra til å styrke barn, unges og familiens muligheter til å skape en god og positiv oppvekst med tidlige, tverrfaglige og forebyggende tiltak. Alle tjenester skal prioritere tidlig innsats i all tjenesteyting. Tidlig innsats skal defineres konkret for hver tjeneste.

Oppvekst skal øke grad av medvirkning for barn og unge i planprosesser og i daglig praksis.

Ingen tiltak i oppvekst der barn og unge er berørt skal settes inn uten at de eller foresatte er hørt. De som berøres skal høres.

Det skal være nulltoleranse overfor krenkende atferd mellom barn/unge og voksne og barn/unge.

Resultatmål

Felles for seksjonen

- ✓ Økonomisk resultat i henhold til budsjettet eller bedre
 - 2015: Mindreforbruk 3,9 % av driftsutgifter
 - 2016: Mindreforbruk 4,6 % av driftsutgifter
 - 2017: Mindreforbruk 7,0 % av driftsutgifter
 - 2018: Mindreforbruk 10,0 av driftsutgifter
- ✓ Sykefravær på 6,1 % eller bedre
 - 2015: 7,1 %
 - 2016: 8,5 %
 - 2017: 7,8 %
 - 2018: 6,4 %
- ✓ Ingen klagesaker blir omgjort av overordnet myndighet (fylkesmannen)
 - 2015: 0 saker
 - 2016: 0 saker
 - 2017: 0 saker
 - 2018: 6 saker

Barnehage

- ✓ Prosentandel assistenter med fagbrev skal være minst 80 %
 - 2015: 46 %
 - 2016: 57 %
 - 2017: 63 %
 - 2018: 83 %
- ✓ Målet nådd
- ✓ Prosentandel styrer, og pedagogiske ledere med godkjent pedagogisk utdanning skal være 100 %
 - 2015: 64 %
 - 2016: 80 %
 - 2017: 80 %
 - 2018: 83 %

Grunnskole

- ✓ Prosentandel lærere med pedagogisk utdanning skal være minst 95 %
 - 2015: 87 %
 - 2016: 80 %
 - 2017: 88 %
 - 2018: 87 %
- ✓ Antall lærere med gjennomført videreutdanning i relevante undervisningsfag skal være minst 2 pr skoleår.
 - 2017/2018: 2
 - 2018/2019: 2
- ✓ Gjennomsnitt de siste 4 år bedre enn gjennomsnitt for landet på alle nasjonale prøver
 - 2015: Målet nådd for ungdomstrinnet, men ikke for barnetrinnet
 - 2016: Målet nådd for ungdomstrinnet, men ikke for barnetrinnet
 - 2017: Målet nådd for ungdomstrinnet, men ikke for barnetrinnet
 - 2018: Målet ikke nådd

Voksenopplæring VO

- ✓ Antall voksne deltakere i voksenopplæring skal være over 4
 - 2015: 0 deltakere
 - 2016: 4 deltakere
 - 2017: 7 deltakere
 - 2018: 6 deltakere

Kulturskolen

- ✓ Øke andel elever (brukere) av barn i grunnskolealder
 - 2015: 29,9 %
 - 2016: 30,6 %
 - 2017: 37,0 %
 - 2018: 37,7 %

Barnevern

- ✓ Ingen fristbrudd
 - 2015: 95 % meldinger behandlet innen frist på 7 dager, 77 % av undersøkelser gjennomført innen fristen på 3 måneder.
 - 2016: 100 % av meldinger behandlet innen fristen på 7 dager. 100 % av undersøkelsene gjennomført innen fristen. (I særlige tilfeller utvidet til 6 mnd. Grunnlaget for særlige tilfeller godkjennes av Fylkesmannen).
 - 2017: 97 % av meldinger behandlet innen fristen på 7 dager. 100 % av undersøkelsene gjennomført innen fristen.
 - 2018: 78 % av meldinger behandlet innen fristen på 7 dager. 80 % av undersøkelsene gjennomført innen fristen.
- ✓ Alle klienter med vedtak om hjelpetiltak skal ha tiltaksplan
 - 2015: 75 % med tiltaksplan
 - 2016: 75 % med tiltaksplan
 - 2017: 57 % med tiltaksplan
 - 2018: 70 % med tiltaksplan

Ibestad bofellesskap

- ✓ Alle bosatte skal ha gyldig tiltaksplan
 - 2015: 100 %
 - 2016: 100 %
 - 2017: 100 %
 - 2018: 70 %
- ✓ Alle bosatte skal gjennomføre videregående opplæring
 - 2015: 87,5 %
 - 2016: 90 %
 - 2017: 85 %
 - 2018: 95 %

Kultur

- ✓ Økning i bruk av kulturhuset med 10 %
 - 2015: Antall kurs/workshop/møte 90, kulturarrangement 31, utleie privat arrangement 16.
 - 2016: Antall kurs/workshops/møter/øving: 113, kulturarrangement.: 35, utleie private arrangement: 10
 - 2017: Kurs/workshops/møter/øving: 100. Kulturarrangement: 57, utleie til private arrangement: 11
 - 2018: Kurs/workshops/møter/øving: 80. Kulturarrangement: 53. Private arrangement: 7

Tiltaksmål (prioriterte med uthevet skrift)

- **Institusjonalisere system for tverrfaglig og tidlig innsats (BTI) i Ibestad kommune.**
- **Tre brukerundersøkelser skal gjennomføres**
- Alle barnehagelærere og lærere skal delta i relevant etterutdanning i minimum en dag.
- Delta i nasjonal ordning for videreutdanning for barnehagelærere.
- Opprettholde antall lærere i skolen på videreutdanning i Kompetanse for kvalitet.
- Prioritere arbeid med HMS i samarbeid med fagforeninger og Sør-Troms HMS.
- Tilrettelegge for kulturtilbud til alle innbyggerne i kommunen, spesielt med søkelys på tilbud til barn/unge, og danne ei arrangementsgruppe for å planlegge og gjennomføre tilbud.
- Sørg for at brukernes behov blir ivaretatt i arbeidet med det nye klubblokalet til fritidsklubben i det nye kommunehuset.
- Tilpasse drift iht. budsjett.

Status

- Barnehagene: 49 barn ((39/10 Hamnvik/Ånstad). Årsverk 15.
- Ibestad skole: 53 elever på barnetrinnet (58 forrige skoleår), 29 elever på ungdomstrinnet (32 forrige skoleår). SFO 17 (17 forrige skoleår). Årsverk 22,2 inkludert SFO.
- Hamnvik og Ånstad barnehager, Ibestad skole og Andørja Montessoriskole deltar i nasjonale utviklingsprosjektet «Inkluderende skole og barnehagemiljø» sammen.
- Voksenopplæringa har 5 voksne elever. Årsverk 1.
- Kultur: En vakant stilling. Årsverk 2,2.
- Kulturskolen: 39 elever i individuell- og gruppeundervisning. 49 barn i musikkbarnehage. Årsverk 1,24.
- Ibestad bofellesskap har nå ansvaret for 19 barn/ungdommer. Antallet bosatte vil reduseres etter hvert som de fyller 20 år. Ingen nye forespørsler i 2019. Årsverk 15.
- Barnevernet opplever jevn tilgang av meldinger, det er mer kompliserte og ressurskrevende saker. Liten tilgang på tiltak i kommunen og fra Bufetat. Totalt er det nærmere 50 saker. Årsverk nå 3, der minst 50% av barnevernleders stilling går med til administrative oppgaver i barnevern og bofellesskap. God forbedring etter at det ble gitt ressurser til en ekstra stilling. Forebyggende arbeid har fått større fokus.

Driftsmessige endringer

- Framgår under kap 3

Utfordringer i planperioden

- Økonomiske rammer fra og med 2019 tilsier at det vil bli særdeles utfordrende å levere forsvarlig mengde og kvalitet på tjenester i oppvekst. Det vil bli en meget krevende prosess å gjennomføre bemanningsreduksjoner i den størrelse det ligger an til i oppvekst i 2020.
- Oppvekst: Få til tverrfaglig samarbeid og samhandling, tidlig innsats og medvirkning.
- Barnehagene:
 - Få til tidlig innsats og sette inn konkrete tiltak i barnehagene.
 - Øke digitalisering i barnehagen.
 - Rekruttere/utdanne relevant kompetanse til barn med spesielle behov.
- Skolen:
 - Sikre forsvarlig tilpassa opplæring og likeverdig for alle med reduserte rammer. Ekstra utfordrende er at det er overrepresentasjon av elever med særlig store behov.
 - Opprettholde forbedringsarbeid med reduserte ressurser.
 - Fagfornyelsen blir spennende og arbeidskrevende for alle.

- Bofellesskapet:
 - Tilpasse driften til antall bosatte.
 - Nedbemanning sommeren 2020.
 - Beholde flest mulig antall arbeidsplasser. Rede ut alternative marked for et omsorgstilbud eller avlastningstilbud i Ibestad kommune.
- Barneverntjenesten
 - Barneverntjenesten har gjennom flere år hatt ett stort press. Det er av stor betydning å beholde de ressurser som er tilknyttet tjenesten pr i dag, inklusive midlertidig stilling. Det ble i 2019 gjort ett skifte av ledelse da trykket over tid hadde vært større enn det som var mulig å leve med.
 - Det er varslet om ny barnevernlov der kravene til kommunen vil økes og barneverntjenesten må ta ansvar for større deler av tjenesteapparatet. Det er varslet om en minimumsbemanning på 5 årsverk. Barneverntjenesten vil fremme egen sak til behandling av dette.
- Kultur:
 - Starte prosess med forbedring av kultursalen.

7.3 Helse, sosial og omsorg

Resultatmål

- ✓ Økonomisk resultat i henhold til budsjettet eller bedre (netto fra skjema A og B)
 - 2018: Merforbruk 4,5 % av driftsutgifter
- ✓ Sykefravær på 8 % eller bedre
 - 2018: 9,03 %
- ✓ Ingen klagesaker blir omgjort av overordnet myndighet (fylkesmannen)
 - 2018: 0 klagesaker omgjort
 - 2019: 0 klagesaker omgjort
- ✓ Alle utskrivningsklare pasienter fra sykehus skal tas i mot innen gitt tidsfrist
 - 2018: Alle tatt i mot innen fristen
 - 2019: Alle tatt i mot innen fristen
- ✓ Tilby to ukentlige aktivitetstilbud til de som bor i miljøbolig
 - 2018: Delvis gjennomført
 - 2019: Gjennomført
- ✓ Tilby helhetlig og tilrettelagt individuelt tilbud innenfor psykisk helse
 - 2019: Gjennomført
- ✓ Tilby helhetlig og individuelt tilrettelagte tjenester i hjemmet for å kunne bo lengst mulig hjemme
 - 2019: Delvis gjennomført
- ✓ Tilby gode pasient forløp med fokus på rehabilitering og hverdagsrehabilitering
 - 2019: Delvis gjennomført

Tiltaksmål (prioriterte med uthevet skrift)

- **Videreføre prosjektet Framtidig omsorg i Ibestad**
 - pågår
- **En brukerundersøkelse gjennomføres i 2019**
 - pågår
- **Ny felles turnus til sykepleier i sykehjem/hjemmetjenesten for å stimulere til rekruttering og kunne beholde fagkompetanse i kommunen**
 - pågår
- **Oppstart og etablering av frisklivskoordinator, til forebygging av helse og omsorg for innbyggere i kommunen**
 - pågår
- HMS plan
 - Mål ikke nådd
- **Sertifiseres som livsgledchjem og opprettholde sertifisering**
 - pågår
- **Etablere gode pasientforløp ved flytting til nytt sykehjem**

Status

- 26 sykehjems plasser pr. i dag. Overbelegg av pasienter 6 første måneder i 2019.
- Antall omsorgsleiligheter: 30 leiligheter (9+5+6+7+2). Ingen ventelister, 3 leiligheter står ledig.
- Antall brukere av en samlet hjemmetjeneste: ca. 100. Vedtak iverksettes på dagen.
- Antall årsverk i en samlet HSO-tjeneste: 70 årsverk fordelt på ca. 100 arbeidstakere. Ca. 20 vikarer.
- Antall individuelle vedtak om ulike tjenestetilbud: ca. 400 enkeltvedtak
- Antall oppdragsavtaler på omsorgsstønad: ca. 10 personer. Evalueres hvert år.
- Antall oppdragsavtaler på støttekontakt: ca. 23 personer. Evalueres hvert år.
- Antall vedtak på trygghetsalarm: ca. 31 brukere.
- Brukerstyrt personlig assistent: 1,25 årsverk.
- 44 år gammelt sykehjem som krever stadig økende oppgradering og vedlikehold.
- Hamnvik legekontor er blitt en del av Astafjordlegen og heter i dag: Astafjordlegen avd. Ibestad
- Rekrutteringsutfordringer for sykepleiere.
- Frisklivskoordinator er opprettet i 2019.
- Egen enhet med rus og psykisk helse opprettet i 2019.
- Dagaktivitetssenter for hjemmeboende dement opprettet i 2019.

Driftsmessige endringer i 2019

- Framgår under kap 3

Utfordringer i planperioden

- Arbeide med samhandling mellom helseforetak og kommune. Det fører til press på den kommunale HSO-tjenesten, både m.t.p. kompetanse, bemanning, IT-systemer og etterspurt medisinsk utstyr.
- Arbeid med og opprette egen enhet for rus og psykisk helse
Midler i fra fylkeskommunen i 4 år, for å etablere og bygge opp en tjeneste. Midlene blir avkortet med 25 % hvert år. Utfordringen med å implementere stillingene i det kommunale budsjettet etter hvert som avkortning på midler fra fylket.
- Etablere og bygge en tjeneste for frisklivskoordinator
- Ivareta internkontroll og kvalitet, sikre å opprettholde tilfredsstillende standard på de ulike tjenestetilbud når viktige fagstillinger står ubesatte eller er besatt med vikarer.
- Etterkomme nye årlige lovkrav og pålegg fra overordnet myndighet.

7.4 Plan. Næring og utvikling (PNU)

Resultatmål

- ✓ Økonomisk resultat i henhold til budsjett eller bedre (netto fra skjema A og B)
 - 2017: Merforbruk 7,8 %
 - 2018: Balanse
- ✓ Sykefravær på 5,3 % eller bedre
 - 2017: 15,9 %
 - 2018: 12,3 %
- ✓ Ingen klagesaker blir omgjort av overordnet myndighet
 - 2017: Målet nådd, 0 saker
 - 2018: Målet nådd, 0 saker
- ✓ Alle saker der det beregnes gebyr skal saksbehandles innen fristen slik at gebyr kan beregnes
 - 2018: Målet delvis nådd (1 sak)
 - 2019: Målet delvis nådd (2 sak)
- ✓ Matrikkelen skal oppdateres innen 1 uke etter at et føringspliktig vedtak
 - 2018: Målet delvis nådd (4-5 saker)
 - 2019: Målet delvis nådd (2-3 saker)
- ✓ Skriftlige søknader/henvendelser skal besvares i rett tid etter Forvaltningslovens § 11 a
 - 2018: Målet delvis nådd (2-3 henvendelser)
 - 2019: Målet delvis nådd (1-2 henvendelser)

Tiltaks mål (prioriterte med uthevet skrift)

- **Bygging av Ibestad sykehjem og omsorgsboliger**
 - **Oppstart på plassen juni 2020.**
 - **Ferdigstillelsesdato 1. oktober 2021.**
- **Hovedplan for avløp**
 - **Videofilming utført. Selve planarbeidet er forsinket.**
- **Stedsutvikling Hamnvik.**
- **Arealplan utmark (2016)**
 - **Oppdatering kart utført.**
 - **Arbeidene med selve dokumentet er startet, men er kraftig forsinket.**
 - **Det anbefales å bevilge penger til ekstern bistand for å få gjennomført planen i 2020.**
- **En brukerundersøkelse gjennomføres i 2019**
 - **Forsinket. Undersøkelsen skal ta for seg havnesamarbeidet med Harstad Havn, og fordeler/ulempene med denne.**
- **Gårdskartlegging**
 - **AR5-kart (gårdskart) er oppdatert i 2019. Oppdateres årlig.**
 - **Oppdatering og reklassifisering av veiene i utmark (ca. 50 stk.) må prioriteres.**
- **Vedlikeholdsplan kommunale bygg**
 - **Revideres og kompletteres årlig. Revidering for 2018 påbegynt, 2019 forsinket.**

Status

- 4 årsverk i administrasjonen, 6 renholdere (4,9 årsverk), 4,5 årsverk vaktmestre inkl. enhetsleder.
- 1 vaktmesterstilling har vært vakant i halve 2019. Denne er besatt f.om. 1. sept.
- Ny enhetsleder for uteseksjonen ansatt f.om. 1. nov.
- Prosjektlederstillingen har vært vakant siden juni, 2 utlysninger for ansettelse av vikar har ikke ført fram.
- Enhetsleder for uteseksjonen gikk av med pensjon i august 2019.
- To medarbeidere skal etter planen gå av med pensjon sommer/høst 2020. Rekruttering av nye må planlegges nøye, og utlyses på et tidlig tidspunkt.

Driftsmessige endringer

- Ny vedlikeholdsarbeider ansatt i september.
- Ny enhetsleder ansatt f.om. november
- Siviltforsvaret er flyttet inn i det nye lagerbygget ved brannstasjonen.
- Øvrige driftsmessige endringer framgår under kap 3.

Utfordringer i planperioden

- Regionreformen krever mye oppmerksomhet og arbeid i matrikkelen.
- Landbruksavdelingen i kommunen er pålagt å oppdatere klassifiseringen av landbruksjord. Behandle søknader, produksjons- og beitetilskudd samt RMP og SMIL-midler.
- Vedlikehold av kommunale veger og kommunale bygg – mangler personellmessige ressurser til å følge opp kommunestyrets bevilgninger. Det meste her løses med innleide ressurser. For kommunale bygg har dette endret seg siden vi nå har fått tilsatt ny vedlikeholdsarbeider. For større arbeider må vi fortsatt basere oss på innleide ressurser.
- Etablere SD-anlegg for drift av tekniske anlegg kommunale bygg
Her vil nye Ibestad skole bidra til fortgang i arbeidet, og legge endel føringer for hvilket system som blir valgt for resterende kommunale bygg. Nå er bygging av nytt sykehjem og omsorgsboliger startet, og dette blir viktig å følge opp.
- Ajourføring og ajourhold kommunalt bygningsarkiv. Plassproblemer i arkiv.
- Uforutsette hendelser utenom arbeidstid. Disse skjer forholdsvis ofte, og kan være brudd i vannleveranse, alarmer på kommunale bygg, strømbrudd etc. som fører til at noen fra PNU må rykke ut. Her hadde en vaktordning blant uteseksjonens ansatte vært en sak som ville løst denne utfordringen. Det er nå sann at ved slike hendelser er det tilfeldig om noen er til stede for å løse situasjonen.
- Krav fra Statens Kartverk om at det i 2019 skulle alle datasett legges inn metadata for. Det er ikke økonomiske eller personelle ressurser i seksjonen for dette arbeidet.
- Tankvognen i brannvesenet er utdatert og krever i snitt mellom 35-50 000 pr. år for å gå gjennom EU-kontroll pluss annet vedlikehold for å kunne benyttes. I en krisesituasjon vil denne være sterkt forsinket til et skadested, noe som potensielt kan være fatalt i forhold til omfang av ulykke. Det tas kontakt med Troms fylkeskommune og Statens vegvesen for avklaring om støtte til nykjøp.
- Taket på bassenget må i verste fall gjennom en totalrehabilitering i forbindelse med fukt. Dette er et problem som ble oppdaget for forholdsvis kort tid siden, og som kan ha vedvart over mange år.
- Kostnadene for strøm gatelys øker kraftig, og det er lite rom i budsjettammen for økning av denne posten. Investering for oppgradering til LED er i full gang, og i løpet av 2020 er alle kommunale lys byttet. Etter at disse er byttet vil både drift- og vedlikeholdsutgifter reduseres.

8. Budsjettskjema 1A

Driftsbudsjett

Årsbudsjett 2020/økonomiplan 2021 - 2023

	Bud 18	Regns 18	Bud 19	Bud 20	Bud 21	Bud 22	Bud 23
Kommunens frie inntekter							
Rammetilskudd fra staten	-76 289	-70 323	-76 903	-75 014	-76 900	-76 200	-77 205
Skatt på formue og inntekt	-31 053	-38 050	-32 615	-36 538	-36 500	-36 500	-36 500
Sum skatt og rammetilskudd	-107 342	-108 373	-109 518	-111 552	-113 400	-112 700	-113 705
Konsesjonsavgift	-17	-18	-17	-17	-17	-17	-17
Eiendomsskatt	-2 120	-1 998	-2 000	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Andre generelle tilskudd/refusjoner 1)	-7 673	-30 836	-3 048	-16 985	-2 180	-9 416	-1 216
SUM FRIE DISPONIBLE INNTEKTER	-117 152	-141 225	-114 583	-130 054	-117 097	-123 633	-116 438
1.83 Avskrivinger							
1.83 Kalkulatoriske renter							
1.90 Renteinntekter	-250	-658	-363	-550	-700	-600	-600
1.87 Utbytte/renteinntekt HLK/HRS	-2 300	-2 142	-2 450	-2 450	-2 300	-2 300	-2 300
1.87 Renter kommunale innlån	3 817	3 494	3 621	4 021	4 500	7 200	6 900
1.87 Renter på etabl.lån/startlån (netto)		16					
1.87 Avdrag på lån	6 496	6 496	6 025	6 750	9 300	8 800	8 200
NTO FINANSUTGIFTER/-INNTEKTER	7 763	7 206	6 833	7 771	10 800	13 100	12 200
Til dekning av tidl. års merforbruk/underskudd							
Til ubundne avsetninger 2)	-			-	-	-	-
Til bundne avsetninger 3)		905					
Avsetning til disposisjonsfond	-	35 840	750	15 000	-	1 060	
Bruk av tidligere års overskudd		-7 763					
Bruk av ubundne avsetninger 4)	-1 040	-7 189	-7 963	-8 963	-7 694	-100	-9 926
Bruk av bundne avsetninger 5)	-269	-1 079	-100	-778	-	-	-
AVSETNINGER NETTO	-1 309	20 714	-7 313	5 259	-7 694	960	-9 926
Driftsm. til fin. av investering (egenkap KLP)	1 401	1 365	726				
TIL FORDELING DRIFT	-109 297	-111 940	-114 337	-117 024	-113 991	-109 573	-114 164
MERFORBRUK/MINDREFORBRUK	-	-6 583	-	-	-	-	-
Rammeområde: 1B							
1. Rådmannens stab							
Utgifter	17 309	17 901	17 811	18 517	18 593	18 636	19 190
Avsatt til lønnsoppgjør 2018	1 800						
Avsatt til lønnsoppgjør 2019-2022			1 400	1 800	1 800	1 800	1 800
Avsatt til vikarer HSO og oppvekst	800						
Inntekter	-1 898	-2 908	-1 892	-1 892	-1 926	-1 926	-1 926
Netto utgift	18 011	14 993	17 319	18 425	18 467	18 510	19 064
2. Oppvekst							
Utgifter	53 696	59 339	52 963	48 424	45 424	45 500	45 600
Inntekter	-24 383	-35 704	-25 837	-20 612	-21 000	-25 087	-21 100
Netto utgift	29 313	23 635	27 126	27 812	24 424	20 413	24 500
3. Helse, sosial og omsorg							
Utgifter	61 309	66 220	66 774	70 849	70 900	70 500	70 500
Inntekter	-10 132	-11 907	-9 922	-11 081	-11 100	-11 200	-11 300
Netto utgift	51 177	54 313	56 852	59 768	59 800	59 300	59 200
6. Plan, næring og utvikling							
Utgifter	17 942	22 322	20 958	19 647	19 700	19 750	19 800
Inntekter	-7 146	-10 389	-7 918	-8 422	-8 400	-8 400	-8 400
Netto utgift	10 796	11 933	13 040	11 225	11 300	11 350	11 400
Diverse:							
Avsk (ansvar 990)		-136		-206			
Premiefond							
Premieavvik		619					
Netto utgift	-	483	-	-206	-	-	-
Rammeområder til sammen	109 297	105 357	114 337	117 024	113 991	109 573	114 164

Note 1) Andre generelle tilskudd/refusjoner							
1. Tilskudd fra havbruksfondet		-28 077		-15 043	-850	-8 500	-300
2. Næringsfondtilskudd							
3. Skjønnsmidler	-		-	-	-	-	-
4. Saman om ein betre kommune							
5. Tilsk bosett enslige mindreår flyktninger	-6 988	-2 300	-2 443	-858	-400	-	-
6. Tilskudd til asylmottak	-		-	-	-	-	-
7. Tilskudd voksne flyktninger	-286	-256	-240	-762	-762	-762	-762
8. Kompensasjon R97	-190		-170				
9. Kompensasjon sykehjem/omsorgsb.	-140	-135	-130	-130	-110	-100	-100
10. Rentekompensasjon skolebygg	-45	-45	-43	-170	-39	-37	-37
11. Rentekompensasjon kirkebygg	-24	-23	-22	-22	-19	-17	-17
Sum note 1) Andre generelle tilskudd	-7 673	-30 836	-3 048	-16 985	-2 180	-9 416	-1 216
Note 2) Til ubundne avsetninger							
Havbruksfond/Dispfond avsetning		35 840		18 492	850	8 500	300
Avsetning til fond Skippergården	-		750	-	-	-	-
Sum note 2) Til ubundne avsetninger	-	35 840	750	18 492	850	8 500	300
Note 3) Til bundne avsetninger							
		904					
Sum note 5) Til bundne avsetninger	-	904	-	-	-	-	-
Note 4) Bruk av ubundne avsetninger							
Disposisjonsfondet	-940	-7 189	-4 286				
Havbruksfondet 2019-2022			-3 577	-8 863	-7 594	-	-9 826
Grunnskolen	-100		-100	-100	-100	-100	-100
Sum note 4) Bruk av ubundne avsetninger	-1 040	-7 189	-7 963	-8 963	-7 694	-100	-9 926
Note 5) Bruk av bundne avsetninger							
Rådmann (næringsfond)/ Oppvekstleder	-100	-990	-100				
Bruk av tilskuddsmidler avsatt på fond				-778			
Bruk av avløpsfond	-169	-88					
Sum note 7) Bruk av bundne avsetninger	-269	-1 078	-100	-778	-	-	-

Budsjettet er satt opp som et nettobudsjett. Det betyr at kommunestyret kun skal vedta netto ramme til hver seksjon. Brutto utgifter og inntekter er med som informasjon til lesere.

9 Tabell 1B

DRIFTSMESSIGE ENDRINGER I ØKONOMIPLANEN

Alle beløp i hele 1.000 kroner.

ingen fortegn betyr økte utgifter/reduerte inntekter
- betyr økte inntekter/reduerte utgifter

Beløpene i 2020 - 2023 er endringer fra 2019 budsjett.

Enhet	2020	2021	2022	2023
Rådmanne/stab				
Valgkostnader	-200		-200	
Web-TV overføring k.styret	25	25	25	25
Organisasjonsendring	-200	-200	-200	-200
Skatteoppkrever	-100	-200	-200	-200
Fellesråd	156	156	156	156
Innkjøps samarbeid	200	200	200	200
Lønnsrett	400	400	400	400
SUM rammeområde	281	381	181	381
Oppvekst				
Oppvekst fellesbudsjett	-512	-512	-512	-512
Barnehager	712	712	712	712
Barnevern	405	405	405	405
Voksenopplæring	288	288	288	288
Nedtrapping tilskudd bosetting av flyktninger	217	500	750	1 000
Helårsvirkning stillinger som reduseres i 2019	-2 550	-5 000	-5 000	-5 000
Kulturstøtte	100	100	100	100
<u>Kostnader som ikke videreføres fra 2019:</u>				
Oppgradering utstyr barnehager	-150	-150	-150	-150
Oppgradering utstyr Rockebingen	-80	-80	-80	-80
<u>Helårsvirkning nye stillinger fra 01.03.2019:</u>				
Lærer spesped fra 01.03.2019	200	200	200	200
Pedagog barnehage fra 01.01.2019	133	133	133	133
SUM rammeområde	-1 237	-3 404	-3 154	-2 904
HSO				
Flykningetjenesten, integreringstilskudd	-760	-760	-760	-760
Digisor, NAV	-115	-115	-115	-115
Hjemmetjenesten	100	100	100	100
Seksjonsleders kontor	-400	-400	-400	-400
Astafordlegene	715	715	715	715
Bortfall av bevilgning til kjøp av trygghetsalarmer	-140	-140	-140	-140
Bygningsmessig driftsbesparelse sykehjem			-700	-700
SUM rammeområde	-600	-600	-1 300	-1 300
PNU				
Teknisk drift	267	267	267	267
Brannvesen	-223	-223	-223	-223
Havner	-139	-139	-139	-139
Kommunale bygg	140	140	140	140
Ånstad oppvekstsenter	-127	-127	-127	-127
Tidligere lbestad vgs.	172	172	172	172
<u>Kostnader som ikke videreføres fra 2019:</u>				
Planlegging vann Laupstad	-300	-300	-300	-300
Geoteknisk Sørvik, Ånstad, Hamnvik	-300	-300	-300	-300
Geolog friskmeld Kråkrø, Laupstad mf	-300	-300	-300	-300
Strøm gymsal Ånstad oppvekst	-100	-100	-100	-100
Vegglys, omlegging LED	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Breivoll havn, tilrettelegging fiskeri	-200	-200	-200	-200
Prosjekt Tromsøpalmen	-30	-30	-30	-30
SUM rammeområde	-2 140	-2 140	-2 140	-2 140
Sum rammeendringer	-3 696	-5 763	-6 413	-5 963

Note 1) Dette er en tabell som viser foreslåtte endringer i økonomiplanperioden.

Det kan være konsekvenser av investeringstiltak eks. FDV og endringer i driftsrammer for enhetene.

10. Budsjettskjema 2

Investeringsbudsjett

Årsbudsjett 2020/økonomiplan 2021- 2023

Alle beløp i hele 1.000 kroner.

Moms og momskompensasjon er inkludert i budsjett fra og med 2019.

Investeringer i anleggsmidler:	Bud 18	Regns 18	Bud 19	Bud 20	Bud 21	Bud 22	Bud 23
LØPENDE INVESTERINGER							
IKT - ny programvare	500	-	250	1 000	375	375	375
Brebånd - fase 1	2 000	3 572					
Brebånd - fase 2		3 637					
Brebånd Klåpen-Arbostad - fase 3			3 200	4 000			
Brebånd Sørvik - Fornes - fase 4					6 625		
Renovering/flytting av rådhus	5 500	166	10 625	16 000			
Ibestad skole		164					
Ibestad skole- reetablering av ballbinge	450	34					
Rivning av gamle skoler		7 022					
Planlegging ny/ombygging barnehager	450			12 500			
Ibestad kulturhus - rehab. svømmehall		296					
Ibestad kulturhus - omb. kultursal/scene						6 500	
Digitalisering i skole/barnehage				250			
Kunstgressbane/ballbinge m.m.			250	250	3 750		
Treningsstudio				375			
Ibestad sykehjem og omsorgsboliger	50 000	2 089	62 500	93 750	17 750		
Helsesenteret - ombygging/rehabilitering			250	3 750			
Kommunale veier - rehabilitering	1 500	1 526		1 875	1 875	1 875	1 875
Asfaltplan			2 000				
Vei-og gatenavn							
Kommunale bygg - rehabilitering	1 000	764	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250
Opparbeidelse næringsareal	2 000						
Stedsutvikling Hamnvik	500	449	-	1 055			
Ladestasjon el-biler	200	-		250			
Tårn Andørja kirke - rehabilitering		138	940	965			
Oppgradering gateløp	500	448		750			
Lager PNU	800	929					
Egenkapitalinnskudd KLP	1 401		726	750	775	800	800
SELVFINANSIERENDE INVESTERINGER							
Kommunalteknikk							
Ytre Andørja vannverk - behandlingsanl.		161					
Avløpsanlegg	2 000			2 500			
Kjøp av aksjer og andeler		1 365					
Avdrag etableringslån/startlån		680					
Dekning av tid. års undersk.							
Utlån							
BRUTTO INVESTERINGSUTG.	68 801	23 440	81 991	141 270	32 400	10 800	4 300
Avdrag etabl./startlån (netto)		500					
Avsetninger		11 075					
ÅRETS FINANSIERINGSBEHOV	68 801	35 015	81 991	141 270	32 400	10 800	4 300
Finansieres slik:							
Bruk av lånemidler - løpende	-66 400	-18 028	-15 010	-25 200			-2 800
Bruk av lånemidler - byggelån			-50 000	-87 216			
Bruk av lånemidler - startlån		-500					
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		-1 970					
Tilskudd til investeringer	-1 000	-10 472		-	-32 890	-17 420	
Momskompensasjon		-2 680	-16 255	-28 104	-6 325	-2 000	-700
Sum ekstern finansiering	-67 400	-33 650	-81 265	-140 520	-39 215	-19 420	-3 500
Overføring fra driftsbudsjettet	-1 401	-1 365	-726				
Bruk av fond				-750	-775	-800	-800
Bruk av avsetninger							
Sum finansiering	-68 801	-35 015	-81 991	-141 270	-39 990	-20 220	-4 300
Tilskuddsmidler, nedbetaling av lån	-	-	-	-	-7 590	-9 420	-